

Luis Tato / Bloomberg / Getty Images

Het nieuwe Mombasa SGR-treinstation, onderdeel van het Chinese One Belt, One Road Initiative, een moderne vorm van de Zijderoute. Kenia

Internationale Telecommunicatie Unie (ITU) en de VN-organisatie voor Industriële Ontwikkeling (UNIDO). Geen andere lidstaat runt zoveel VN-organisaties.

Ook heeft China grote invloed binnen de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Na de uitbraak van het Covid-19-virus moest de top van de WHO op eieren lopen om de juiste informatie van de Chinezen te krijgen. En nog steeds moet de WHO uiterst behoedzaam opereren in het onderzoek naar de oorsprong van het virus; Chinese wetenschappers voeren het uit, de WHO-deskundigen mogen het slechts monitoren. Ook wist Beijing met succes Taiwan te weigeren als lid en zelfs ook als waarnemer bij de organisatie, ondanks de goede resultaten die Taiwan boekte in de bestrijding van het virus. Uit protest tegen deze gang van zaken dreigden de VS onlangs ook de WHO te verlaten en hun donaties aan de organisatie stop te zetten. Dit proces, mits het wordt doorgezet, kan echter pas volgend jaar worden geëffectueerd.

Tijdens zijn opmars binnen de VN wist China zich verzekerd van de steun van veel landen die zich hadden gecommitteerd aan het One Belt, One Road Initiative (BRI) dat Xi in 2013 lanceerde. Deze 'nieuwe Zijderoute' omvat een gigantisch netwerk van havens, spoorlijnen, pijplijnen, industrieparken, elektriciteitscentrales en wegen, dat de wereldhandel moet stimuleren en

continenten moet verbinden (van China via Centraal-Azië naar Europa, en overzee naar Afrika, Europa en Latijns-Amerika). China sprak van een win-winsituatie: het BRI zou miljoenen mensen uit de armoede trekken en hun levensstandaard verhogen. Inmiddels sloten 125 landen, die zich aangetrokken voelen door de 'honingpotten' die Beijing in het vooruitzicht stelde, zich aan bij het initiatief.

Daarbij sprak China de intentie uit om de meeste projecten zo milieuvriendelijk mogelijk te ontwikkelen. Beijing maakte hiermee flinke promotie en dertig aan de VN gelieerde organisaties, waaronder de UNIDO, omarmden 'De Groene BRI' en gaven het programma daarmee hun goedkeuring.

Maar de razendsnelle expansie van China had een bedenkelijke keerzijde. De infrastructurele projecten worden voornamelijk uitgevoerd door Chinese bedrijven die voor miljarden dollars aan orders in de wacht slepen en vooral Chinese technici, ingenieurs en bouwvakkers aan het werk helpen. De lokale bevolking in de betrokken landen profiteert nauwelijks van de werkgelegenheid. Ook is een groot aantal landen in een schuldenval terechtgekomen. Zij kregen leningen van China met een soms hoog oplopende rente, die ze niet konden afbetalen. In ruil voor schuldenverlichting kon China vergaande toezeggingen afdwingen, grondstoffen opeisen en zijn invloed

vergroten. Dat heeft gevolgen binnen de VN, want een land dat in de 'schuldsanering' zit, zal niet snel de toorn van Beijing over zich willen afroepen door 'ongewenst stemgedrag'.

Het is echter niet alleen te danken aan een zich terugtrekkende VS en de BRI-connecties dat China de wind in de zeilen kreeg. 'Europa heeft de aandacht in veel VN-instituties laten verslapen of heeft de importantie ervan onderschat', zegt Janka Oertel van denktank ECFR. 'In Europa wordt vooral veel gepraat over multilateralisme en het belang van de VN, maar er wordt niet genoeg naar gehandeld. Toen Amerika dreigde de WHO te verlaten, had Europa meteen moeten zeggen: als de VS besluiten om te vertrekken en de financiering ontbreekt, dan betalen wij de rekening. Dan maak je een belangrijk gebaar en krijg je invloed. Maar de Europese lidstaten werden te veel in beslag genomen door hun onderlinge gekibbel. Inmiddels is er een zekere onevenwichtigheid ontstaan in de VN in het voordeel van China. Om die te herstellen moeten Europese landen hun meningsverschillen opzij zetten en hun invloed uitbreiden in andere, belangrijke gespecialiseerde organisaties. Haast is geboden, want het is inmiddels twee voor twaalf.'

Onderschat het belang van de VN niet, vervolgt Oertel. 'Met al haar zwaktes is de organisatie nog steeds het enige overlegorgaan ter wereld